

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 25.

ÉNEK-ZENE

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

I. ÖSSZETEVŐ

DALLAMDIKTÁLÁS

1. Egyszólamú dallam

A hibátlan megoldás 10 ponttal értékelhető. Ez a pontszám a dallamhangok, a ritmusképletek és az ütembeosztás hibáinak arányában csökken. (Jó megoldásnak tekinthető, ha a negyedik ütemben a pontozott értékű hangjegyet helyett negyed hangjegyet és nyolcad szünet szerepel, valamint ha a félértékű hangjegyek helyett negyedértékű hangjegyek és szünetek szerepelnek.)

Megoldás	Pontozás
Helyes ütembeosztás	1 pont
Helyes ritmusírás	3 pont
A dallam hibátlan lejegyzése	6 pont

Maximális pontszám: 1 + 3 + 6 pont, **összesen: 10 pont**

C. Monteverdi: Orfeo

2. Kétszólamú dallam

A hibátlan megoldás 20 ponttal értékelhető. Ez a pontszám a dallamhangok, a ritmusképletek, és az ütembeosztás hibáinak arányában csökken. Ha csak az egyik szólam készült el, az legfeljebb 8 ponttal értékelhető. (Jó megoldásnak tekinthető, ha a pontozott negyed hangot negyed hang és nyolcad szünet helyettesíti.)

Megoldás	Pontozás
Helyes ütembeosztás	1 pont
Helyes ritmusírás	3 pont
Mindkét szólam dallamának hibátlan leírása	15 pont
Ha csak az egyik szólamot írja le	8 pont
Helyes szólamvezetés	1 pont

Maximális pontszám: 1 + 3 + 15 + 1 pont, **összesen: 20 pont**

F. Couperin: Soeur Monique

ZENEFELISMERÉS

A feladatsor megoldására 20 pont adható. Minden feladatelem (kis betűvel jelölt kérdés) 1 vagy 0 pontot kap attól függően, hogy megoldása hibátlan vagy hibás. Plusz pont vagy tört pont (pl. 0,5 pont) nem adható! Az áthúzott válasz nem értékelhető!

A zeneszerzők névleírásában előforduló helyesírási hibákat csak a zenetörténet esszé kérdésében szabad pontlevonással értékelni! A zenefelismerésben kizárólag a tartalmi helyesség a pontozás kritériuma! (A zenetörténet esszé kivételével elegendő a zeneszerzők családnevének feltüntetése.)

Javítókulcs:

1. a) (H.) Purcell	b) Dido és Aeneas / Dido búcsúja
2. a) (G.) Gershwin	b) Rhapsody in Blue / Kék rapszódia
3. a) (M.) Muszorgszkij / (Ravel)	b) Egy kiállítás képei
4. a) (J.) Haydn	b) "Oxford" szimfónia / G-dúr (No. 92.) szimfónia
5. a) (G. P. da.) Palestrina	b) Nigra sum, (sed formosa)
6. a) (J. S.) Bach	b) II. Brandenburi verseny
7. a) (A) Honegger	b) Jeanne d'Arc a máglyán
8. a) Erkel (Ferenc)	b) Bánk bán / Hazám, hazám / Bánk bán áriája a 2. felvonásból
9. a) (J. S.) Bach	b) h-moll szvit / Menüett
10. trombita	
11. lant / gitár	
12. duda / kecskeduda	
13. klarinét	
14. romantika	
15. XX. (20.) század / kortárs	
16. barokk	

II. ÖSSZETEVŐ

ZENEELMÉLET

A zeneelmélet 1-6. feladataira 20 pont adható. Minden feladatelem (kis betűvel jelölt kérdés) 1 vagy 0 pontot kap attól függően, hogy megoldása hibátlan vagy hibás. Az áthúzott válasz nem értékelhető!

A szolmizált nevek írásánál a hangnév teljes kiírása (dó, fá) vagy kezdőbetűvel jelölése (d, f) egyaránt elfogadható.

A hangnemek jelölésénél a helyes írásmódtól (F-dúr, f-moll) való eltérés helyesírási hibának számít, ezért nem jár pontlevonás.

Javítókulcs:

1.

(Hangonként egy-egy pont adható. A hangok elnevezésénél az egyvonalas pl. E, E', az e, e' jelölés is elfogadható)

2. a) A kiinduló hangnem neve: G-dúr
b) Melyik hangnembe modulál? D-dúr

3.

(A hangok elnevezésénél a kétvonalas C, C'', illetve az egyvonalas E, e' is elfogadható.)

4.

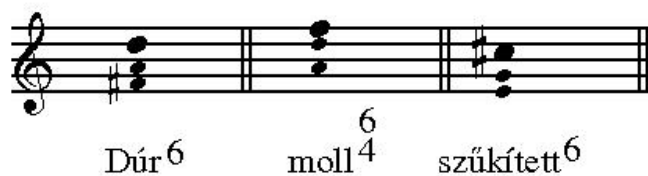
(A hangok elnevezésénél az egyvonalas H, h', illetve az egyvonalas Gisz, gisz' jelölés is elfogadható, illetve az egyvonalas jelölés elhagyása pontvesztéssel nem jár.)

5. A kiválasztott betűjelek: a) 5/8: G, J
b) 6/8: B, F

(A jelölés sorrendisége nem számít)

6. a) rubato: szabadon
 b) imitáció: utánzás
 c) ambitus: hangterjedelem
 d) tranquillo: nyugodtan

7.

ZENETÖRTÉNETI SZÖVEGALKOTÁS

Zenetörténeti esszé

A helyesírási és nyelvtani hibák nem számítanak bele az értékelésbe, ellenben az olvashatatlan illetve az értelmezhetetlen megállapítások hibásnak minősülnek. A zenei szakkifejezések és a zeneszerzők nevének helytelen lejegyzései pontvesztéssel járnak. A zeneszerzők nevének írásakor a következő szabály érvényesül: a magyar szerzők esetében egyszer a teljes névhasználat a kötelező (pl. Bartók Béla, Kodály Zoltán, Szokolay Sándor stb.). Ha a szerző neve többször is előfordul a dolgozatban, elég ha a vizsgázó csak egyszer írja ki teljesen a szerző magyar nevét. A külföldi szerzők esetében elégséges a családnév megjelölése is (pl. Beethoven, Mozart, Bach stb.). Ebben az esetben a teljes névhasználatért (pl. Ludwig van Beethoven stb.) nem jár plusz pont, ám a helytelen írásmód (csak családnévre vonatkoztatva) pontvesztéssel jár.

A zenetörténeti esszé 0–25 ponttal értékelhető.

Megoldás	Pontozás
Zenetörténeti hitelesség	
Tartalmában igazodik a megadott témához; a legfontosabb zenetörténeti tényeket bemutatja, azok összefüggéseit hitelesen értelmezi	17 pont
Tárgyi tudásában tévedések vannak	pontvesztés arányosan
Tárgyi tudásában alapvető hiányosságok vannak	0 pont
Formai tagolás, logikai felépítés, kifejtés, világos mondatszerkesztés	
A szöveg érthető, megfogalmazásában lényegre törő	4 pont
Tartalmilag megfelelő, de az írásmű gondolatvezetése nem logikus	1–3 pont
Helytelen következtetések jellemzik, a szöveg felépítése esetleges	0 pont
Szaknyelv használata	
Közlései szakszerűtlenek	4 pont
A szakkifejezéseket körülírja, kevésbé alkalmazza	1–3 pont
Helytelenül használja, illetve írja a szakkifejezéseket, helytelenül írja a zeneszerzők nevét	0 pont

Maximális pontszám: 17 + 4 + 4 pont, **összesen: 25 pont**